

NADLEŚNICTWO RUDZINIEC

ŚCIEŻKA PRZYRODNICZO-LEŚNA Rachowice

NADLEŚNICTWO RUDZINIEC

Nadleśnictwo Rudziniec

Nadleśnictwo Rudziniec zarządza lasami skarbu państwa na powierzchni ok. 18,5 tys. ha które w całości znajdują się w strefie uszkodzeń przemysłowych. Zasięg administracyjnego działania Nadleśnictwa to 60 tys. ha na terenie 8 gmin i 5 miast w dwóch województwach. Nadleśnictwo leży na zachodnim obrzeżu Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. W pobliżu znajdują się także Zakłady Chemiczne w Kędzierzynie-Koźlu i Błachowni.

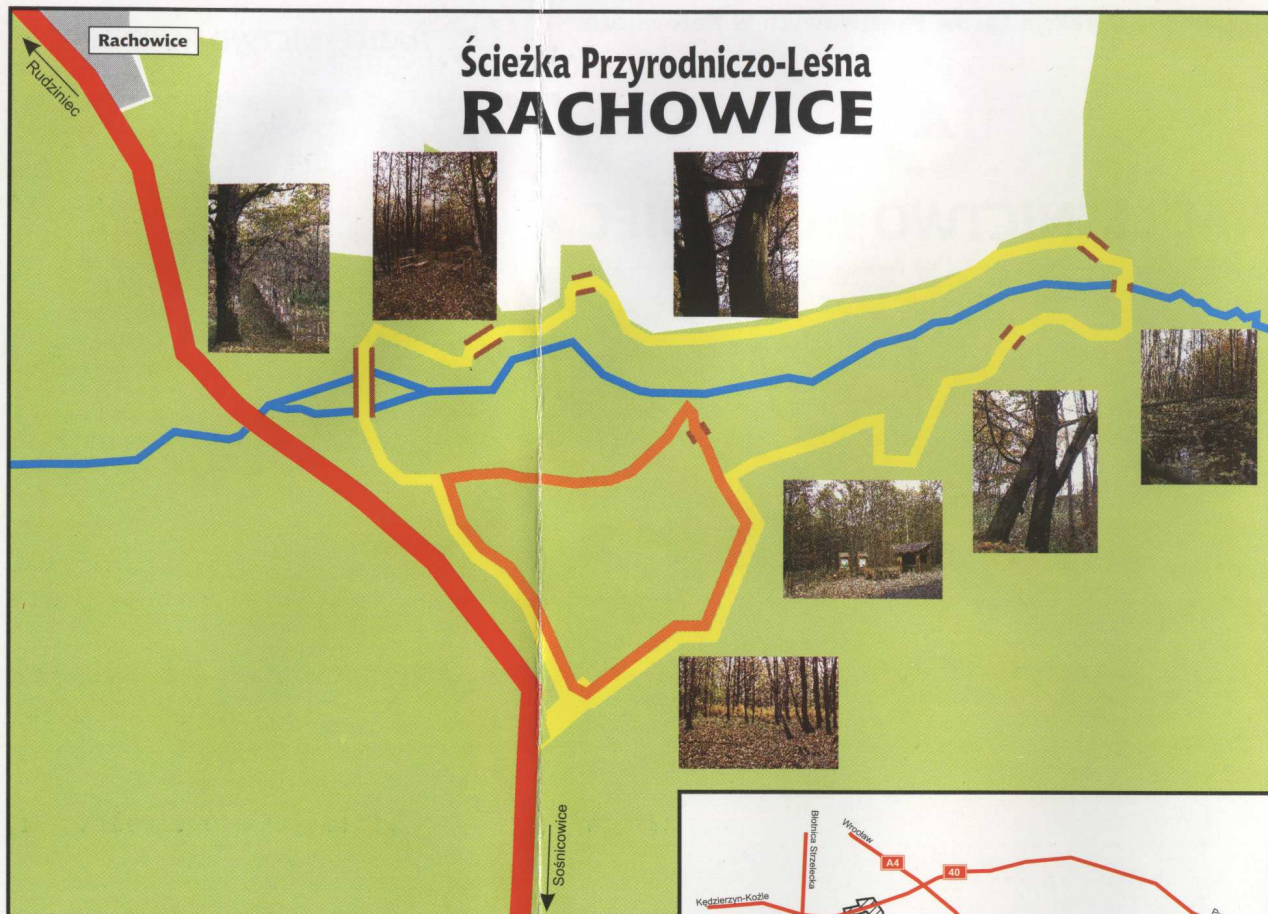
Głównymi gatunkami lasotwórczymi nadleśnictwa jest sosna, która stanowi 66% udziału gatunkowego, następnie brzoza, dąb, olcha, modrzew, świerk, buk i inne. Na terenie Nadleśnictwa spotkać można wiele gatunków dzikich zwierząt takich jak jelenie, daniiele, sarny, dziki, zające, lisy, kuny i borsuki. Gniazduje rzadki bocian czarny i orzeł bielik.

W roku 1992 największy pożar w Europie objął swym zasięgiem 2 154 ha rudzinięckich lasów. Dużym sukcesem jest dla nas fakt, iż mimo wielu trudności, już 3 lata po tej klęsce zakończyliśmy uproduktywnianie pożarzyska zalesiając 1137 ha. Na pozostałym obszarze wystąpiło odnowienie naturalne, głównie brzozowe. Dziś na tym terenie szumi już nowy las.

Doskonale rozumiemy, że jesteśmy jedynie skromnymi zarządcami majątku ogólnonarodowego. Prowadzimy gospodarkę leśną w oparciu o interdyscyplinarną wiedzę naukową, chętnie wysłuchujemy też opinii na ten temat od ludzi nie związanych zawodowo z gospodarką leśną i staramy się w swych działaniach wychodzić naprzeciw oczekiwaniom społeczeństwa wobec lasów. Musimy być jednak także strażnikami lasów, bo zgodnie z prawem, to my odpowiadamy za powierzony nam majątek narodowy – lasy.

Widok z wieży na pożarzysko

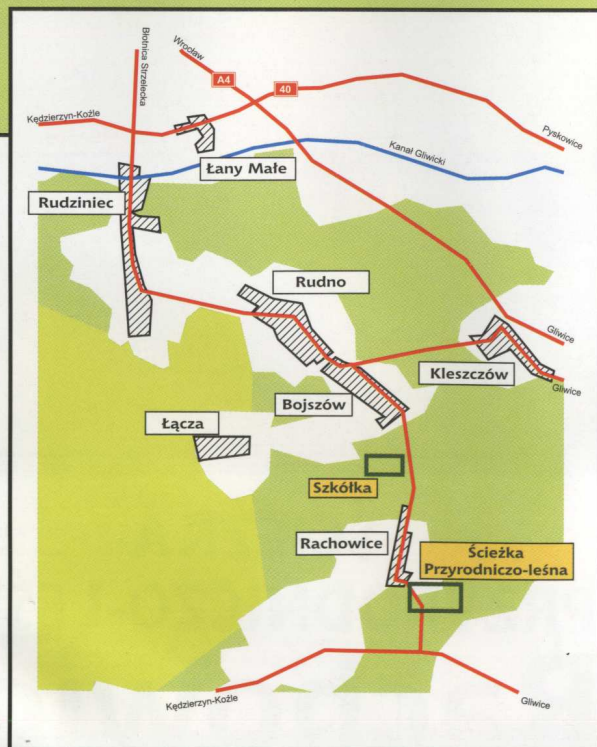

LEGENDA

- Trasa przebiegu ścieżki – I wariant
- Trasa przebiegu ścieżki – II wariant
- Mostki i podesty drewniane na ścieżce
- Ciek wodne
- Droga publiczna
- Rachowice

 Oznaczenie miejscowości
- Obszar zajmowany przez Ścieżkę
- Ścieżka
Przyrodniczo-Leśna

 Oznaczenie ścieżki na mapie
- Tereny leśne
- Teren pożarzyska z 1992 roku

Informacje ogólne

Dojazd do ścieżki

Ścieżka Przyrodniczo-Leśna „Rachowice” jest usytuowana w sąsiedztwie miejscowości Rachowice, w odległości 4 km od Sośnicowic.

Początek trasy przy miejscu postoj

Przebieg ścieżki

W przebiegu ścieżki wyróżniono dwa warianty zróżnicowane długością i stopniem trudności.

Wariant I przeznaczony dla bardziej wprawnych turystów o długości ok. 2 km prowadzący przez teren porośnięty jarami i potokami. Średni czas przejścia tego wariantu ścieżki szacowany jest na około 2 do 2,5 godziny.

Wariant II znacznie krótszy i łatwiejszy do przejścia, o długości około 800 m przeznaczony jest dla najmłodszych zwiedzających. Szacowany czas przejścia tego wariantu – około 1 godziny.

Ścieżka w obu ww. wariantach rozpoczyna i kończy swój bieg przy

wiacie drewnianej, będącej schronieniem dla turystów w deszczowe dni.

W celu zachowania leśnego charakteru omawianej ścieżki zastosowano przy projektowaniu elementów zagospodarowania wyłącznie materiały naturalne np. drewno okrągłe, żwir i kamień.

Szczególnie interesujący na ścieżce jest starodrzew dębowy. Średni wiek tych drzew szacuje się na 160 lat, a wśród dorodnych egzemplarzy spotykane są drzewa o wymiarach pomnikowych.

Ścieżka jest ogólnie dostępna, ale przeznaczona wyłącznie do ruchu pieszego.

Rośliny i zwierzęta, które spotkamy na ścieżce

Rośliny

Najniższa, zielona warstwa lasu, zwana runem, składa się z mchów, porostów, grzybów, paproci, traw i roślin zielnych. Wczesną wiosną, przed rozwinięciem się liści drzewostanu rośliny runa leśnego rosną i uwidaczniają się intensywnie na tle liściastej ściółki pokrywającej dno lasu.

W miejscach wilgotnych można spotkać knieć błotną, dąbrówkę rozlogową,

Potok Sierakowicki

Urokliwe miejsce na odpoczynek

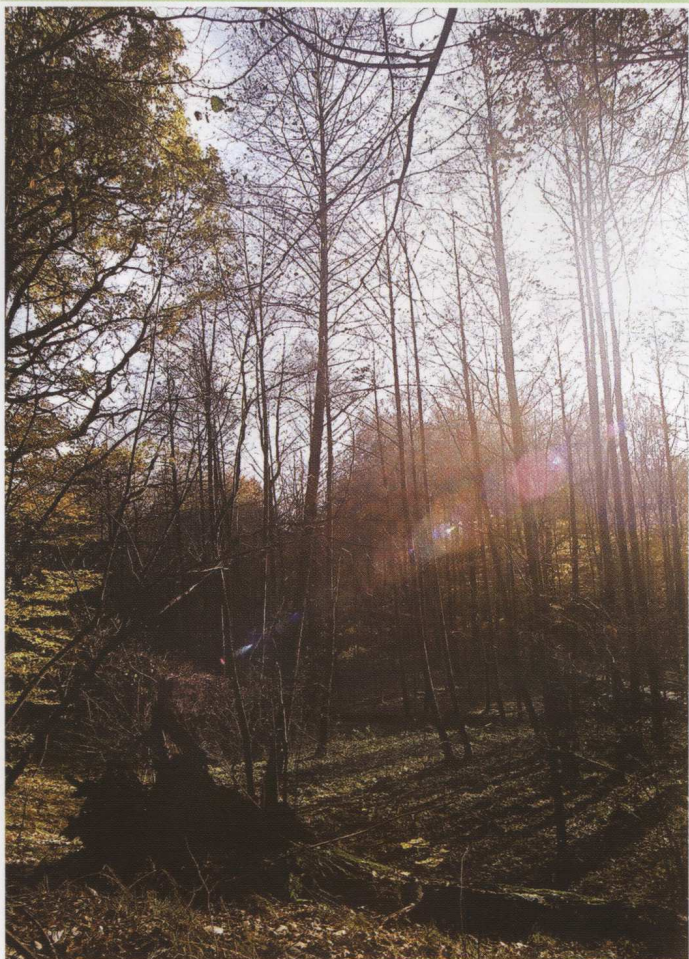
w suchych miejscach rosną z kolei: kopytnik, przylaszczka pospolita, konwalia majowa objęta ochroną gatunkową, konwalijka dwulistna i wiele innych. Na ścieżce można również spotkać rośliny krzewiaste, jak np. jeżyny, maliny, bluszcz pospolity czy kruszyna pospolita.

W obrębie ścieżki można spotkać dęby szypułkowe i buki, wiązy, osiki, topole, jesiony, graby, brzozy, a z drzew iglastych – sosny, świerki i modrzewie.

Zwierzęta

Las to nie tylko drzewa, krzewy i rośliny runa leśnego. Bardzo ważnym i nieodłącznym elementem lasu są jego mieszkańcy – zwierzęta, dla których las jest domem. Można tu spotkać przeróżne gatunki zwierząt – od najmniejszych pierwotniaków, których nie sposób dostrzec gołym okiem, przez owady, płazy, gady, ptaki, aż do ssaków. Wśród bogatej grupy owadów można tu napotkać między innymi chronione biegacze,

a także rzadkie okazy zmorsznika czarnego, czy ciołka matowego. W rejonie ścieżki ujrzymy drobne drapieżniki, jak na przykład kunę, gryzonie, do których zalicza się wieśniówka, a także duże zwierzęta łowne, o których będzie mowa w dalszej części. Nie sposób tu nie wspomnieć o ptakach, które umilają spacerować po lesie swym śpiewem lub głosem. Spośród nich można przy odrobinie szczęścia spotkać bociana czarnego, dzięcioły czy derkacza.

W obrębie ścieżki las rządzi się swoimi prawami – powalone drzewa nie są usuwane

Gospodarka leśna

Każdy żywy organizm, od powstania do osiągnięcia dojrzałości przechodzi charakterystyczny cykl przemian biologicznych – zwanych cyklem życiowym. Zarówno w lasach naturalnych powstających samoistnie, jak i zagospodarowanych przez człowieka, drzewa, aby osiągnęły dojrzałość, muszą przejść kolejne fazy wzrostu i rozwoju. W gospodarce leśnej obowiązują następujące terminy:

1. **Szkółka leśna** – tutaj z nasion wyrastają młodziutkie drzewa, które po roku lub po kilku latach w postaci sadzonek trafiają na uprawę leśną.
2. **Uprawa i nalot** – najmłodsze pokolenie drzew (uprawa powstaje z sadzenia drzew przez człowieka, podczas gdy nalot tworzy się w wyniku naturalnego obsiewu)
3. **Młodnik i podrost** – powstaje z chwilą zetknięcia się koron młodych drzewek rosnących na uprawie lub nalocie (różnica między młodnikiem i podrostem jest identyczna, jak w przypadku uprawy i nalotu)
4. **Tyczkowina** – to starszy młodnik charakteryzujący się silnym przyrostem drzew na wysokość
5. **Drągowina** – to młody drzewostan silnie przyrastający na grubość
6. **Drzewostan dojrzewający** – drzewa wytwarzają nasiona, zwiększa się masa drewna.
7. **Drzewostan dojrzały** – jest na tyle przerzedzony, że przepuszcza ilość światła i opadów wystarczających do rozwoju nowego pokolenia drzew.

Młode sadzonki bukowe na szkółce

Nalot bukowy pod okapem drzewostanu

Gospodarka łowiecka

Gospodarka łowiecka to działalność w zakresie ochrony, hodowli i pozyskania zwierzyny (Art. 4. ustawy Prawo Łowieckie).

Przekształcenie lasów naturalnych, gdzie obowiązywały prawa natury w lasy gospodarcze spowodowało zachwianie naturalnej równowagi i wyniszczenie ich mieszkańców. Stąd powstała konieczność prowadzenia planowanej gospodarki łowieckiej przez człowieka, polegającej między innymi na utrzymywaniu określonej populacji zwierzyny w jak najlepszej kondycji. Elementem tej gospodarki jest również dokarmianie zwierzyny, czym zajmują się myśliwi i leśnicy. W okresie zimowym, kiedy pożywienie jest ukryte pod grubą warstwą śniegu, wyklada się karmę dla zwierzyny w paśnikach. Ze względu na straty w drzewostanie powodowane przez zwierzynę, ważne jest, aby umiejętnie pogodzić gospodarkę łowiecką z gospodarką leśną.

Dzik (*Sus scrofa*)

samiec – odyniec

samica – locha

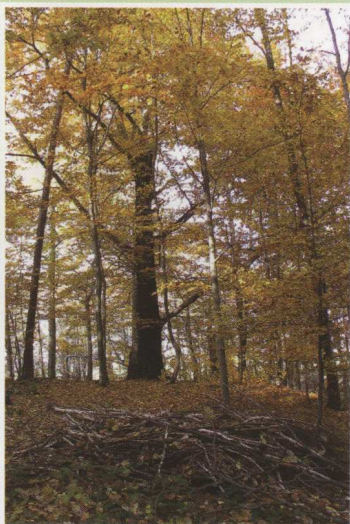
potomstwo – warchlak, pasiak

Sarna (*Capreolus capreolus*)

samiec – kozioł

samica – koza

potomstwo – koźlę

Starodrzew bukowy na ścieżce

Tablica edukacyjna na ścieżce

Jeleń (*Cervus elaphus*)

samiec – byk

samica – lania

potomstwo – ciele

Daniel (*Dama dama*)

samiec – byk

samica – lania

potomstwo – ciele

NADLEŚNICTWO RUDZINIEC

Osobliwości przyrody

Zrośnięte buki

Zrośnięte graby

Czego nie wolno w lesie

USTAWA O LASACH, rozdz. 5 art. 26

Stałym zakazem wstępu objęte są lasy stanowiące:

1. uprawy leśne do 4 m wysokości,
2. powierzchnie doświadczalne i drzewostany nasienne,
3. ostoje zwierząt,
4. źródła rzek
5. obszary zagrożone erozją

USTAWA O LASACH, rozdz. 5 art. 30

W lasach zabrania się:

1. zanieczyszczania gleby i wody,
2. zaśmiecania
3. rozkopywania gruntu,
4. rozgarniania ściółki i niszczenia grzybów oraz grzybní,
5. niszczenia lub uszkodzenia drzew, krzewów lub innych roślin,

6. niszczenia urządzeń i obiektów gospodarczych, turystycznych i technicznych oraz znaków i tablic,
7. zbierania owoców runa leśnego w oznakowanych miejscach zabronionych,
8. zbierania ściółki
9. wypasu zwierząt gospodarskich,
10. biwakowania poza miejscami wyznaczonymi przez właściciela lub nadleśniczego,
11. wybierania jaj i piskląt, niszczenia lęgów i gniazd ptasich, a także nor i mrowisk,
12. płoszenia, ścigania, chwytania i zabijania zwierząt,
13. puszczenia psów luzem,
14. hałasowania oraz używania sygnałów dźwiękowych z wyjątkiem przypadków wymagających wszczęcie alarmu.

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe NADLEŚNICTWO RUDZINIEC

44-160 Rudziniec, ul. Leśna 4
tel. (0-32) 230 31 76, fax 332 63 47
rudziniec@lasykatowice.com.pl

Zdjęcia: Antoni Witwicki
Tekst: Grzegorz Skrobek, Adam Migurski

Wydawca:

40-246 Katowice, ul. Porcelanowa 11c
tel./fax (032) 259 98 44, 730 32 32
www.infomax.katowice.pl

ISBN 83-89476-25-8

Ścieżka została utworzona ze środków:

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gliwicach
Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Sońnicowicach

Folder został sfinansowany ze środków

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach